

KEMIJÄRVEN KAUPUNGIN HYVINVOINTISUUNNITELMA 2026-2029

Onnen-
tunne

Johdanto

Hyvinvointisuunnitelma ja –kertomus muodostavat kokonaisuuden

Laaja hyvinvointisuunnitelma on kerran valtuustokaudessa laadittava kunnille lakisääteinen asiakirja: Kuntalaki (410/2015), Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki (612/2021). Se toimii osana kunnan strategista suunnittelua ja ohjaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Hyvinvointisuunnitelmaan kirjataan valtuustokauden hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämisen painopistealueet ja tavoitteet, toimenpiteet ja menetelmät, vastuutahot sekä seuranta ja arviointi. Hyvinvointisuunnitelman tarkoituksena on varmistaa toiminnan suunnitelmallisuus, tavoitteellisuus, pitkäjänteisyys sekä yhteistyö eri toimijoiden välillä.

Hyvinvointisuunnitelma perustuu hyvinvointikertomukseen, joka kuvaa kunnan väestön hyvinvoinnin nykytilan, hyvinvointi- ja terveyserot eri väestöryhmien välillä, hyvinvointiin vaikuttavat tekijät (esim. elinolosuhteet, palvelut), ehkäisevän työn vaikutukset sekä yhteistyön hyvinvointialueen kanssa. Hyvinvointisuunnitelma- ja kertomus muodostavat yhden kokonaisuuden, mutta lainsäädäntö mahdollistaa niiden laatimisen erillisinä asiakirjoina. Kemijärven kaupungin laaja hyvinvointikertomus 2021-2024 on kaupunginvaltuuston hyväksymä (26.05.2025/§ 46). Asiakirjaa voi tarkastella osoitteessa

<https://kemijarvi.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2025154>

1-3.

HYTE-kerroin kannustaa kuntia hyvinvoinnin edistämiseen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa, eli HYTE-kerroin, toimii kannustimena kunnille. HYTE-kertoimen avulla osa kunnan saamasta valtionosuudesta määräytyy sen mukaan, kuinka aktiivisesti ja vaikuttavasti kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä.

HYTE-kertoimen suuruus perustuu kahdenlaisiin indikaattoreihin:

- **Prosessi-indikaattorit**, jotka kuvaavat toiminnan laajuutta ja laatua
- **Tulosindikaattorit**, jotka kuvaavat työn vaikuttavuutta

Yhteensä käytössä on 21 indikaattoria, joiden perusteella arvioidaan kuntien HYTE-työtä.

Kemijärvellä hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistäminen kehittyi positiivisesti valtuustokaudella 2021-2025. Vuoden 2025 tiedot raportoidaan vuosiraportissa vuoden 2026 aikana. Vuonna 2024 Kemijärvi sai 126 800 euroa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosaa tehdystä HYTETU-työstä. HYTE-kerroin on keskiarvo prosessi-indikaattoreiden ja tulosindikaattoreiden. Prosessi-indikaattorin nousu kertoo toimenpiteisiin ryhtymisestä.

HYTE-kertoimen kehitys Kemijärvellä vuosina 2021-2024:

Indikaattori	2021	2022	2023	2024
HYTE-kerroin euroa / asukas	14,2	15,7	18,0	17,5
HYTE-kerroin, 0–100	50	55	63	58
HYTE-kerroin, 1 000 euroa	102,4	111,6	125,2	126,8
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	51	60	73	73
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	50	51	54	43

Hyvinvointisuunnitelmatyön aikataulu ja eteneminen

Hyvinvointisuunnitelman laadinta on käynnistynyt vuoden 2024 aikana lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmatyön yhteydessä ja jatkunut vuoden 2025 ajan. Kaupungin hyvinvointityöryhmä on koordinoanut suunnitelmatyön etenemistä.

Hyvinvointisuunnitelman painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet

Hyvinvointisuunnitelman painopisteet on johdettu Kemijärven kaupunkistrategian 2025-2030 painopisteistä, joista erityisesti Hyvä ja sujuva arki -painopiste. Painopisteiden asettamisessa on huomioitu hyvinvointikertomuksen ja valmistelutyön pohjalta tunnistetut keskeiset haasteet ja kehittämiskohteet.

Kemijärven kaupungin hyvinvointisuunnitelmaan on integroitu valtuustokaudella 2025-2029 voimassa olevat lasten ja nuorten sekä ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmat, osallisuusohjelma sekä kotoutumisohjelma. Hyvinvointisuunnitelma sisältää ehkäisevän päihdetyön tavoitteet, jonka lisäksi vuoden 2026 aikana laaditaan erillinen ehkäisevän päihdetyön osaohjelma.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittely on tehty laajan hyvinvointikertomuksen 2021-2024 tulosten ja johtopäätösten, ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman 2025-2029, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2025-2029, osallisuusohjelman 2026-2029 sekä kotoutumisohjelman pohjalta. Syksyn 2025 aikana valmistuneet TEAviisarin kuntajohdon ja kulttuurin tiedonkeruiden tulokset ja kouluterveyskyselyn tulokset on huomioitu tavoitteissa ja toimenpiteissä. Lisäksi on huomioitu Lapin hyvinvointialueen valmisteilla olevan hyvinvointisuunnitelman painopisteet ja tavoitteet ja Kemijärven kaupungin talousarviotavoitteet vuodelle 2026.

Kuntalaisten ja yhteistyöverkostojen osallisuus suunnitelmatyössä

Kuntalaisten osallisuus suunnitelmatyöhön on mahdollistettu järjestämällä yli 65-vuotiaiden kemijärveläisten ja kansainvälisten kemijärveläisten kansalaisraadit, järjestöraati lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisestä, kuntalaisten World Café – tilaisuus osallisuudesta, sekä toteuttamalla kyselyt kuntalaisille hyvinvointitiedon kartoittamiseksi, lapsille ja nuorille hyvinvointia edistävistä ja haittaavista tekijöistä ja yhteistyökysely järjestötoimijoille. Suunnitelmatyöstä on käyty keskustelut Kemijärven seurakunnan diakoniatoimikunnassa, kaupungin vammaisneuvostossa, Kemijärven perhekeskuksen ydinryhmässä sekä yksittäisissä sosiaali- ja terveysalan järjestöissä. Näistä keskusteluista on tehty nostoja hyvinvointisuunnitelmaan.

Hyvinvointisuunnitelman 2026-2029 painopisteet ja tavoitteet

Hyvä ja sujuva arki

Varmistetaan eri ikäryhmien hyvinvointi kehittämällä palveluja ja toimintaympäristöjä

Huomioidaan ikääntyvien tarpeet asumisessa

Edistetään työllisyyttä yhteistyössä työllisyysalueen ja hyvinvointialueen kanssa

Turvallinen ja viihtyisä arkiympäristö

Luodaan turvallinen ja esteetön lähiympäristö ja edistetään turvallista liikkumista

Ehkäistään kaatumis- ja liukastumistapaturmia ja edistetään turvallista arkea

Ennaltaehkäistään rikoksia

Osallisuus ja yhdenvertaisuus yhteisössä

Tuetaan osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä ehkäistään yksinäisyyttä

Palveluista viestitään selkeästi, saavutettavasti ja ajantasaisesti

Tuetaan järjestöyhteistyötä ja tiivistetään yhteistyötä hyvinvoinnin edistämisessä

Tiivistetään moniammatillista verkostoyhteistyötä

Edistetään maahanmuuttajien kotoutumista

Arjen käytännöllä hyvinvointia ja terveyttä

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Vahvistetaan hyvinvointia tukevia elintapoja ravitsemuksen, unen ja psyykkisen hyvinvoinnin osa-alueilla

Vahvistetaan ennaltaehkäisevää päihdetyötä

Vahvistetaan lasten ja nuorten kaveri- ja tunteita ja puututaan kiusaamiseen

Vahvistetaan ja tuetaan vanhemmuutta

Tuetaan oppilaiden koululäsnäoloa ja ehkäistään koulupudokkuutta

Hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämisen rakenteet

Edistetään HYTE-kertoimen osa-alueita systemaattisesti kokonaisindeksin lisäämiseksi

Vaikuttava päätöksenteko hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden vahvistamiseksi

Varmistetaan HYTETU-tyon toteutuminen kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti

Onnen-
tunne

Painopisteiden toteuttamisohjelma

Hyvinvointisuunnitelmassa on määritelty selkeät painopistealueet, jotka ohjaavat suunnitelman tavoitteellista toteuttamista. Jokaiselle painopisteelle on asetettu konkreettiset tavoitteet, joiden saavuttamista tukevat suunnitellut toimenpiteet. Toimenpiteille on nimetty vastuulliset tahot, jotka vastaavat niiden käytännön toteutuksesta. Lisäksi suunnitelmaan on sisällytetty toimenpidemittarit ja tulosindikaattorit, joiden avulla seurataan edistymistä ja arvioidaan toimenpiteiden vaikuttavuutta. Tulosindikaattorit sisältävät HYTE-kertoimeen vaikuttavat prosessi- ja tulosindikaattorit, sekä muita tavoitteen saavuttamista mittaavia indikaattoreita. Muut tavoitteen saavuttamista mittaavat indikaattorit ovat yhtenevät Lapin hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen indikaattoreiden kanssa. Toteuttamisohjelma muodostaa suunnitelmallisen ja seurattavan rakenteen hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämiseksi. Painopisteiden toteuttamisohjelma on esitetty liitteenä 1.

Hyvinvointisuunnitelman 2026-2029 seuranta ja arviointi

Hyvinvointisuunnitelman seurannasta ja arvioinnista raportoidaan kaupunginvaltuustolle vuosittain. Valtuuskauden päättyessä laaditaan laaja hyvinvointikertomus kuvaamaan kauden aikana tehtyä hyvinvointityötä.

Hyvinvointikertomus- ja -raportointityön lisäksi tehdään arviointia talousarvion ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Tuloksia hyödynnetään päätöksenteossa ja resurssien kohdentamisessa. Arviointia tehdään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Liite 1

Painopisteiden toteuttamisohjelma

Painopiste: Hyvä ja sujuva arki				
	Tavoite	Toimenpide	Toteuttaja- ja vastuutahot	Toimenpidemittari
1.	Varmistetaan eri ikäryhmien hyvinvointi kehittämällä palveluja ja toimintaympäristöjä	Osallistutaan Lapin hyvinvointialueen HYTETU-neuvottelukuntaan ja kuntaneuvotteluihin toimialoittain.	Konserni- ja elinvoimapaalvelut Sivistyspalvelut Tekniset palvelut Lapin hyvinvointialue	Osallistuttu neuvottelukuntaan ja kuntaneuvotteluihin, kyllä/ei.
		Kutsutaan Laphan edustaja yhdyspinnalle sijoittuviin tapahtumiin ja tilaisuuksiin	Konserni- ja elinvoimapaalvelut Sivistyspalvelut Tekniset palvelut Ympäristöterveyspalvelut Vanhus- ja vammaisneuvostot Nuorisovaltuusto Lapin hyvinvointialue Palveluja tarjoavat yksiköt.	Laphan edustajan kutsuttu yhdyspinnalle sijoittuviin tapahtumiin, kyllä/ei.
		Kunnan omien palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä huomioidaan saavutettavuus eri ikäryhmien, erityisryhmien sekä kylissä asuvien näkökulmasta.	Konserni- ja elinvoimapaalvelut Sivistyspalvelut Tekniset palvelut Ympäristöterveyspalvelut Vanhus- ja vammaisneuvostot Nuorisovaltuusto	Saavutettavuus huomioitu eri käyttäjäryhmien näkökulmasta, kyllä/ei.
	Tulosindikaattorit	Ei HYTE-kertoimeen vaikuttavia indikaattoreita		
2.	Huomioidaan ikääntyvien tarpeet asumisessa	Laaditaan asuntopoliittinen ohjelma.	Konserni- ja elinvoimapaalvelut Sivistyspalvelut Tekniset palvelut KOY Kemijärven vuokratilat	Asuntopoliittinen ohjelma laadittu, kyllä/ei.
		Järjestetään maksutonta asuntojen korjausneuvontaa yli 65-vuotiaille vuosittain.	HYTETU-palvelut Tekniset palvelut	Järjestetty asuntojen maksutonta korjausneuvontaa vuosittain, kyllä/ei.
	Tulosindikaattorit	Ei HYTE-kertoimeen vaikuttavia indikaattoreita. Tavoitteen saavuttamista mittaavat muut indikaattorit: Yksin asuvat 75 vuotta täyttäneistä % lääkäiden ympärivuorokautinen palveluasuminen 65 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavan ikäisestä väestöstä		
3.	Edistetään työllisyyttä yhteistyössä työllisyysalueen ja	Osallistutaan työkyvyn tuen tiimin toimintaan.	Konserni- ja elinvoimapaalvelut Sivistyspalvelut Työllisyysalue	Nimetty edustaja toimii työkyvyn tuen tiimissä, kyllä/ei.

	hyvinvointialueen kanssa		Lapin hyvinvointialue	
	Tulosindikaattorit	HYTE-kertoimeen vaikuttavat indikaattorit: Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä Tavoitteen saavuttamista mittaavat muut indikaattorit: Syrjäytymisriskissä olevat • 18–24-vuotiaista % Työssä käyvät • 15–74-vuotiaista % Työkyvyttömyyseläkettä saavat • 25–64-vuotiaat % vastaavan ikäisestä väestöstä Täyttä kansaneläkettä saavat • 65 vuotta täyttäneistä %		

Painopiste: Turvallinen ja viihtyisä arkiympäristö				
	Tavoite	Toimenpide	Toteuttaja- ja vastuutahot	Toimenpidemittari
1.	Luodaan turvallinen ja esteetön lähiympäristö ja edistetään turvallista liikkumista.	Jaetaan liikenneturvallisuutta käsittelevää infomateriaalia kaupungin somekanavilla ja info-TV:ssä kuu-kausittain. Paperiset esitteet ovat jaossa palvelupiste Sortteerissa.	Konserni- ja elinvoimapaalvelut Sivistyspalvelut	Infomateriaali jaettu suunnitelman mukaisesti, kyllä/ei.
		Kysely liikenneturvallisuudesta hyvinvointitietokyselyn yhteydessä.	HYTETU-palvelut	Kysely toteutettu, kyllä/ei.
		Liikenneturvallisuustyöryhmässä laaditaan vuositason konkreettiset tavoitteet.	Liikenneturvallisuustyöryhmä	Tavoitteet laadittu, kyllä/ei.
		Järjestetään turvallisuus- ja esteettömyyskävelyitä yhteistyössä vanhus- ja vammaisneuvostojen kanssa vuosittain.	Vanhus- ja vammaisneuvostot Liikuntapalvelut HYTETU-palvelut Tekniset palvelut	Turvallisuus- ja esteettömyyskävely järjestetty vuosittain, kyllä/ei.
		Varmistetaan, että oppilaitosympäristön terveellisuuden, turvallisuuden ja oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin tarkastus toteutetaan koulu- ja opiskeluterveydenhuollon toimesta kolmen vuoden välein.	Lapin hyvinvointialueen opiskeluterveydenhuolto Sivistyspalvelut	Tarkastus toteutettu kolmen vuoden välein, kyllä/ei.
	Tulosindikaattorit	HYTE-kertoimeen vaikuttavat indikaattorit: Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisö hyvinvoinnin edistämisen tarkastus		
2.	Ehkäistään kaatumis- ja liukastumistapaturmia ja edistetään turvallista arkea.	Toteutetaan Pysy pystyssä -tiedotuskampanja vuosittain ja tiedotetaan Liikenneturva ry:n infomateriaalia.	Sivistyspalvelut Vanhus- ja vammaisneuvostot	Pysy pystyssä -tiedotuskampanja ja Liikenneturvan materiaalien jako toteutettu vuosittain, kyllä/ei.
		Ikäihmisten ryhmäohjauksissa ja liikuntaneuvonnassa painotetaan voima- ja tasapainoharjoittelua ja mainostetaan vuosittain voima- ja tasapaino-ohjelmia kannustamaan omatoimiharjoitteluun.	Liikuntapalvelut	Voima- ja tasapainoharjoittelua painotettu ryhmäohjauksissa ja liikuntaneuvonnassa, kyllä/ei.

				Voitas-ohjelmien mainostus toteutettu vuosittain, kyllä/ei.
		Huolehditaan kulkuväylien talvi- ja kesäkunnossapidosta.	Tekniset palvelut	Resursointi kunnossapitoon ja investointeihin.
		Juurutetaan käyttöön Commu -mobiliisovellus, jolla voi pyytää ja antaa apua lähialueellaan.	HYTETU-palvelut	Ladattujen Commu-mobiilisovellusten määrä vuosittain.
	Tulosindikaattorit	HYTE-kertoimeen vaikuttavat indikaattorit: Kaatumisiin ja putoamisiin liittyviä hoitojaksoja 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä Tavoitteen saavuttamista mittaavat muut indikaattorit: Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyviä hoitojaksoja / 10 000 asukasta		
3.	Ennaltaehkäistään rikoksia.	Toteutetaan Ankkuritoimintaa.	Nuorisopalvelut Lapin hyvinvointialue Poliisi	Osallistuttu ankkuritoiminnan toteuttamiseen, kyllä/ei.
		Järjestetään ennaltaehkäisevän nuorisotyön päivä joka toinen vuosi.	Nuorisopalvelut	Ennaltaehkäisevän nuorisotyön päivä järjestetty joka toinen vuosi, kyllä/ei.
		Järjestetään Uskalla sanoa Ei-leirit 7. luokkalaisille vuosittain.	Perusopetus Nuorisopalvelut Kemijärven seurakunta	Uskalla sanoa Ei-leirit järjestetty vuosittain, kyllä/ei.
	Tulosindikaattorit	Ei HYTE-kertoimeen vaikuttavia indikaattoreita Tavoitteen saavuttamista mittaavat muut indikaattorit: Rikoksista syylliseksi epäillyt 0–14-vuotiaat / 1 000 vastaavan		

Painopiste: Osallisuus ja yhdenvertaisuus yhteisössä				
	Tavoite	Toimenpide	Toteuttaja- ja vastuutahot	Toimenpidemittari
1.	Tuetaan osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä ehkäistään yksinäisyyttä.	Yleisötilaisuuksien järjestämisessä huomioidaan eri ikäryhmien ja erityisryhmien tarpeet.	Konserni- ja elinvoimapalvelut Sivistyspalvelut Lapin hyvinvointialue	Järjestetty eri ikä- ja kohderyhmiä huomioivia yleisötilaisuuksia, kyllä/ei.
		Tuetaan ikääntyneiden kerhotoimintaa ja kokoontumismahdollisuuksia tarjoamalla kokoontumistiloja ja tarjoamalla asiantuntemusta toimijoiden käyttöön.	Sivistyspalvelut	Annettu käyttöön kokoontumistiloja, kyllä/ei. Kunnan työntekijät osallistuneet asiantuntijoina tilaisuuksissa, kyllä/ei.
		Vahvistetaan lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia	Konserni- ja elinvoimapalvelut Sivistyspalvelut	Toteutettujen lasten kyselytuntien määrä vuodessa.

		palveluiden suunnittelussa toteuttamalla lasten kyselytunteja ja perustamalla lasten parlamentti.		Lasten parlamentin perustaminen (kyllä/ei) ja sen kokousten määrä.
		Lapsille ja nuorille suunnatut toimintakauden tapahtumat suunnitellaan etukäteen yhteistyössä eri tahojen kesken.	Sivistyspalvelut Perhekeskusverkosto	Toimintakauden tapahtumien yhteissuunnitteluun osallistuneiden tahojen määrä.
		Vahvistetaan yhteisöllistä opiskelu- huoltoa päivittämällä koulutuksen- järjestäjäkohtainen opiskelu- huolto- suunnitelma.	Sivistyspalvelut Lapin hyvinvointi- alueen opiskelu- huolto	Opiskelu- huolto- suunnitelma päivitetty, kyllä/ei.
		Toteutetaan Kaikukortti-kokeilu.	Sivistyspalvelut	Kaikukortti-ko- keilu toteutettu, kyllä/ei.
	Tulosindikaattorit	HYTE-kertoimeen vaikuttavat indikaattorit: Kunnan palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukas- raateja ja foorumeja. Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä		
2.	Palveluista viesti- tään selkeästi, saa- vutettavasti ja ajan- tasaisesti	Selvitetään Lapin hyvinvointialueen kotihoidon ja kotihoitoa tuottavien yritysten mahdollisuus toimittaa tie- dotteita ikääntyneille asiakkailleen.	HYTETU-palvelut	Mahdollisuus tie- dotteiden jakami- seen selvitetty, kyllä/ei.
		Käytetään tiedottamiseen paikallis- lehteä, kaupungin verkkosivuja, va- lotauluja, infonäyttöjä sekä tiedo- tusseiniä.	Konserni- ja elin- voimapalvelut Sivistyspalvelut Ympäristöterveys- palvelut	Käytetyt viestintä- kanavat eri koh- deryhmille.
		Kehitetään sähköisen perhekes- kuksen kokonaisuutta kaupungin verkkosivuilla.	Konserni- ja elin- voimapalvelut Sivistyspalvelut Perhekeskusver- kosto	Sähköistä perhe- keskusta kehitetty edelleen, kyllä/ei.
		Laaditaan viestintäohjelma.	Konserni- ja elin- voimapalvelut	Viestintäohjelma laadittu, kyllä/ei.
	Tulosindikaattorit	Ei HYTE-kertoimeen vaikuttavia indikaattoreita		
3.	Tuetaan järjestöyh- teistyötä ja tiiviste- tään yhteistyötä hy- vinvoinnin edistämi- sessä	Laaditaan järjestöjen kanssa yhtei- nen hyvinvoinnin edistämisen vuo- sikello.	Sivistyspalvelut Vanhus- ja vam- maisneuvostot Nuorisovaltuusto Järjestökiehinen ry	Vuosikello laa- dittu, kyllä/ ei. Toteutettu vuosi- kellon mukainen toiminta, kyllä/ei.
		Järjestöohjelman päivytstarvetta arvioidaan yhteistyössä järjestöver- koston kanssa.	Sivistyspalvelut Järjestökiehinen ry	Päivytstarve arvi- oitu, kyllä/ei.
		Vahvistetaan lasten ja nuorten jär- jestötietoutta.	Sivistyspalvelut Nuorisovaltuusto Järjestökiehinen ry	Toteutettu toimen- piteitä lasten ja nuorten järjestö- tietouden vahvis- tamiseksi, kyllä/ei.
	Tulosindikaattorit	Ei HYTE-kertoimeen vaikuttavia indikaattoreita.		

4.	Tiivistetään moniammatillista verkostoyhteistyötä.	Luodaan yhteiset areenat verkostoyhteistyön kehittämiseksi	Sivistyspalvelut Lapin hyvinvointialue Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivat järjestöt	Yhteiset areenat luotu, kyllä/ei.
		Kehitetään yhteinen rakenne monialaiselle yhteistyölle	Sivistyspalvelut Lapin hyvinvointialue Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivat järjestöt	Yhteinen rakenne kehitetty, kyllä/ei.
	Tulosindikaattorit	Ei HYTE-kertoimeen vaikuttavia indikaattoreita.		
5.	Edistetään maahanmuuttajien kotoutumista	Järjestetään kotoutumista edistäviä virkistystapahtumia vuosittain	Kotoutumispalvelut Sivistyspalvelut Järjestöt	Virkistystapahtumia järjestetty vuosittain, kyllä/ei.
		Lisätään kansainvälisten nuorten työelämätietoutta toteuttamalla infotilaisuuksia vuosittain.	Kotoutumispalvelut Sivistyspalvelut Työllisyysalue	Infotilaisuuksia järjestetty vuosittain, kyllä/ei.
		Toteutetaan vapaaehtoistoiminnan koulutus kansainvälisille nuorille vuosittain ja tarjotaan mahdollisuuksia toimia vapaaehtoisina eri tilaisuuksissa.	Kotoutumispalvelut Sivistyspalvelut Järjestöt	Vapaaehtoistoiminnan koulutus järjestetty vuosittain, kyllä/ei. Koulutuksen käyneet osallistuneet vapaaehtoisina tilaisuuksissa, kyllä/ei.
		Toteutetaan ystävätoimintaa yhteistyössä järjestöjen kanssa.	Kotoutumispalvelut Järjestöt	Ystävätoimintaa toteutettu, kyllä/ei.
		Tuetaan suomen kielen oppimista järjestämällä suomenkielenkurseja ja osallistumalla kielikahvila-toimintaan	Kotoutumispalvelut Kansalaisopisto Järjestöt	Järjestettyjen suomenkielenkurssien määrä. Tuettu kielikahvilatoimintaa, kyllä/ei.
		Kotoutumisen yhteistyöverkoston tapaamiset järjestetään 2–4 kertaa/vuodessa.	Kotoutumispalvelut Sivistyspalvelut Työllisyysalue Järjestöt	Yhteistyöverkoston tapaamiset toteutuneet, kyllä/ei.
	Tulosindikaattorit	Ei HYTE-kertoimeen vaikuttavia indikaattoreita.		

Painopiste: Arjen käytännöllä hyvinvointia ja terveyttä				
	Tavoite	Toimenpide	Toteuttaja- ja vastuutahot	Toimenpidemittari
1.		Laaditaan soveltavan liikunnan suunnitelma, joka kehittää ja ohjaa soveltavan liikunnan tarjontaa.	Liikuntapalvelut	Soveltavan liikunnan suunnitelma laadittu, kyllä/ei.

	Liikunnallisen elämäntavan edistäminen	Lisätään oppilaiden fyysistä aktiivisuutta tarjoamalla liikuntaneuvontaa ja järjestämällä välituntiliikuntatoimintaa. Erityisenä painopisteenä ovat yläkouluikäiset.	Perusopetus- ja luokio- ja liikuntapalvelut	Tarjottu liikuntaneuvontaa, kyllä/ei. Järjestetty välituntiliikuntaa, kyllä/ei. Painopisteenä erityisesti yläkouluikäiset, kyllä/ei.
		Opettajille tarjotaan toiminnallisen oppimisen koulutuksia lukuvuosittain. Opettajille tarjotaan toiminnallisen oppimisen opetusvälineitä ja materiaalia.	Perusopetus- ja luokio- ja liikuntapalvelut	Toiminnallisen oppimisen koulutusta järjestetty vuosittain, kyllä/ei.
		Tarjotaan maksutonta liikuntaneuvontaa fyysisen toimintakyvyn parantamiseksi.	Liikuntapalvelut	Tarjottu kuntalaisille maksutonta liikuntaneuvontaa, kyllä/ei.
		Järjestetään matalankynnyksen liikuntapalveluita lapsille ja nuorille, työikäisille, ikäihmisille sekä erityisryhmille.	Liikuntapalvelut	Järjestetty matalankynnyksen liikuntapalveluita eri kohderyhmille, kyllä/ei.
		Lisätään liikuntaa alle kouluikäisten lasten arkeen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa suunnitelmallisesti.	Varhaiskasvatuspalvelut Liikuntapalvelut	Suunnitelma toteutunut, kyllä/ei.
	Tulosindikaattorit	HYTE-kertoimeen vaikuttavat indikaattorit: Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille. Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä. Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen. Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa. Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarvointiin. Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit. Tavoitteen saavuttamista mittaavat muut indikaattorit: Heikko fyysinen toimintakyky • 5. luokkalaisista % • 8. luokkalaisista %		
2.	Vahvistetaan hyvinvointia tukevia elintapoja ravitsemuksen, unen ja psyykkisen hyvinvoinnin osa-alueilla.	Järjestetään eri ikä- ja kohderyhmän huomioiva tapahtuma tai viestintäkampanja arjen hyvinvoinnin vahvistamisesta vuosittain.	Konserni- ja elinvoimapaikat Sivistyspalvelut Lapin hyvinvointialue	Teemakohtainen viestintäkampanja toteutunut kyllä/ei. Arjen hyvinvointia vahvistava tapahtuma järjestetty, kyllä/ei.
		Järjestetään ikääntyvien yliopiston luentoja.	Sivistyspalvelut	Ikääntyvien yliopiston luentoja järjestetty, kyllä/ei. Järjestettyjen luentojen määrä.

		Tarjotaan laaja-alaisesti kerhoja lapsille ja nuorille.	Sivistyspalvelut	Toteutettu Suomen harrastamisen mallin mukaista kerhotoimintaa, kyllä/ei
		Mainostetaan Lapin hyvinvointialueen hyvinvointia edistävää verkkosivustoa kaksi kertaa vuodessa.	HYTETU-palvelut	Mainostus toteutettu kaksi kertaa vuodessa, kyllä/ei.
	Tulosindikaattori	HYTE-kertoimeen vaikuttavat indikaattorit: Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista. Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä. Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista. Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuosituksia koululounaan ja välipalojen järjestämisessä. Tavoitteen saavuttamista mittaavat muut indikaattorit: Tyytyväinen elämäänsä • 4. ja 5. luokkalaisista % • 8. ja 9. luokkalaisista % Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä • 8. ja 9. luokkalaisista % Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi • 4. ja 5. luokkalaisista % Nukkuu arkisin alle 8 tuntia • 8. ja 9. luokkalaisista % Ikävakioitu sairastavuusindeksi Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet • 25–64-vuotiaista / 1000 vastaavan ikäistä Erityiskorvattaviin lääkkeisiin verenpainetaudin vuoksi oikeutettuja • 25 v. täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit • 65 vuotta täyttäneillä / 1 000 vastaavan ikäistä		
3.	Vahvistetaan ennaltaehkäisevää päihdetyötä	Nimetään monialainen ehkäisevän päihdetyön työryhmä.	Sivistyspalvelut Lapin hyvinvointialue Järjestöt	Työryhmä nimetty, kyllä/ei.
		Laaditaan ehkäisevän päihdetyön suunnitelma.	Monialainen ehkäisevän päihdetyön työryhmä	EPT-suunnitelma laadittu, kyllä/ei.
		Toteutetaan NOKKO-toimintamallia lasten ja nuorten parissa.	Nuorisopalvelut Perusopetus	NOKKO-toimintamalli käytössä, kyllä/ei.
		Osallistutaan Lapin hyvinvointialueen ehkäisevän päihdetyön suunnitelman laadintaan ja yhteistyöverkostoihin.	Sivistyspalvelut	Osallistuttu hyvinvointialueen EPT-suunnitelman laadintaan, kyllä/ei. Osallistuttu EPT-yhteistyöverkoston työskenteilyyn, kyllä/ei.
		Kootaan PAKKA-toimintamallin mukainen työryhmä.	Sivistyspalvelut Monialainen ehkäisevän päihdetyön työryhmä	PAKKA-ryhmä koottu, kyllä/ei.
	Tulosindikaattorit	Ei HYTE-kertoimeen vaikuttavia indikaattoreita		

4.	Vahvistetaan lasten ja nuorten kaveri- ja tunnetaitoja ja puututaan kiusaamiseen	Osallistutaan OTU -oikeus turvallisuuteen hankkeen toimintaan.	Perusopetus Lapin hyvinvointialue	Osallistuttu OTU-hankkeen toimintaan, kyllä/ei.
		Järjestetään lukiossa matalan kynnyksen opiskelijakahvilatoimintaa opiskelijahuollon toimijoiden kanssa.	Lukiokoulutuspalvelut Lapin hyvinvointialue	Opiskelijakahvila toteutettu vähintään neljä kertaa lukuvuodessa, kyllä/ei.
		Toteutetaan ryhmäytymistä edistävää toimintaa lapsille ja nuorille.	Nuorisopalvelut Perusopetus	Toteutuneiden ryhmien määrä.
	Tulosindikaattorit	Ei HYTE-kertoimeen vaikuttavia indikaattoreita Tavoitteen saavuttamista mittaavat muut indikaattorit: Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa • 4. ja 5. luokkalaisista % • 8. ja 9. luokkalaisista % Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana • 8. ja 9. luokkalaisista %		
5.	Vahvistetaan ja tuetaan vanhemmuutta	Osallistutaan yhteistyössä perhevalmennuksen toteuttamiseen.	Perhekeskusverkosto Varhaiskasvatuspalvelut	Osallistuttu perhevalmennuksen toteuttamiseen, kyllä/ei.
		Tiedotetaan matalan kynnyksen ennaltaehkäisevistä palveluista osana sähköistä perhekeskusta.	Sivistyspalvelut Konserni- ja elinvoimapaalvelut	Tiedotettu matalan kynnyksen palveluista, kyllä/ei.
		Järjestetään varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä lukiossa vanhempainiltoja vähintään kerran lukuvuodessa, ja esi- ja perusopetuksessa tarjotaan mahdollisuus vanhempainvartiin.	Sivistyspalvelut	Vanhempainilta järjestetty vähintään kerran lukuvuodessa, kyllä/ei. Opettaja tarjonnut luokkansa oppilaille mahdollisuuden vartiin lukuvuosittain, kyllä/ei.
	Tulosindikaattorit	Ei HYTE-kertoimeen vaikuttavia indikaattoreita		
6.	Tuetaan oppilaiden koululäsnäoloa ja ehkäistään koulupudokkuutta	Noudatetaan läsnäolomallia perusopetuksessa.	Perusopetus	Läsnäolomallia noudatettu, kyllä/ei.
		Nuorisopalvelut tarjoavat läksytukea 3–9 luokkalaisille oppilaille.	Nuorisopalvelut Perusopetus	Läksytukea saaneiden oppilaiden määrä.
		Etsivä nuorisotyö tarjoaa tukea 13–28-vuotiaille nuorille arjen haasteisiin.	Nuorisopalvelut	Asiakkuuksien määrän muutos vuosittain.
	Tulosindikaattorit	HYTE-kertoimeen vaikuttavat indikaattorit: Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koulussa. Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä.		

Painopiste: Hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämisen rakenteet				
	Tavoite	Toimenpide	Toteuttaja- ja vastuutahot	Toimenpidemittari
1.	Edistetään HYTE-kertoimen osa-alueita systemaattisesti kokonaisindeksin lisäämiseksi.	Seurataan HYTE-kertoimeen vaikuttavien indikaattoreiden ja TEAviisari-tiedonkeruiden tuloksia, ja kohdistetaan tarvittavia kehittämistoimia keskitetysti.	Toimialajohtajat Vastuualuepäälliköt Hyvinvointikoordinaattori	HYTE-valtionosuuden lisäosan saaminen ja sen määrä/asukas.
	Tulosindikaattorit	HYTE-kertoimeen vaikuttavat indikaattorit: Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista.		
2.	Vaikuttava päätöksenteko hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden vahvistamiseksi.	Päätöksentekijät edistävät hyvinvointia, terveyttä ja arjen turvallisuutta sekä lisäävät yhdenvertaisuutta käyttämällä päätösten vaikutusten ennakoarviointia kunta-laisten palvelutasoon ja -verkkoon vaikuttavien asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.	Valtuutetut Lautakuntien jäsenet Konserni- ja elinvoimapaalvelut Sivistyspalvelut Tekniset palvelut Ympäristöpalvelut	Vuonna 2026 tehtyjen päätösten vaikutusten ennakoarviointien määrää verrattuna vuonna 2025 tehtyjen arviointien määrään.
		Hyvinvointi- ja terveystavoitteet arvioidaan tarkastuslautakunnassa.	Tarkastuslautakunta	Tavoitteiden arviointi tarkastuslautakunnassa toteutettu, kyllä/ei.
	Tulosindikaattorit	HYTE-kertoimeen vaikuttavat indikaattorit: Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.		
3.	Varmistetaan, että HYTE-työ toteutuu kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti.	Vahvistetaan poikkihallinnollisen ja hyvinvointialueen kanssa yhdyspinnalla tehtävän yhteistyön rakenteita kutsumalla hyvinvointialueen edustaja hyvinvointityöryhmän jäseneksi.	Konserni- ja elinvoimapaalvelut Sivistyspalvelut Tekniset palvelut	Hyvinvointialueen edustaja nimetty kaupungin hyvinvointityöryhmään, kyllä/ei.
		Lisätään tietoon perustuvaa johtamista HYTE-työssä kehittämällä selkeitä ja visuaalisia raportointitapoja, jotka tukevat päätöksentekoa.	Konserni- ja elinvoimapaalvelut Sivistyspalvelut Tekniset palvelut	Otettu käyttöön selkeä ja visuaalinen raportointitapa, kyllä/ei.
		Järjestetään vuosittain toimialojen ja yhteistyökumppaneiden yhteinen keskustelufoorumi, jossa käsitellään strategisia tavoitteita ja HYTE-työtä osana hyvinvointisuunnitelma-, kertomus- ja raportointiprosesseja.	Konserni- ja elinvoimapaalvelut Sivistyspalvelut Tekniset palvelut Ympäristöpalvelut	HYTE-foorumi toteutettu vuosittain, kyllä/ei.
		Sitoutetaan eri toimijat yhteisiin tavoitteisiin ja lisätään ymmärrystä HYTE-työn merkityksestä yhteisellä keskustelufoorumeilla.	Konserni- ja elinvoimapaalvelut Sivistyspalvelut Tekniset palvelut Ympäristöpalvelut	HYTE-foorumi toteutettu vuosittain, kyllä/ei.
	Tulosindikaattori	HYTE-kertoimeen vaikuttavat indikaattorit: Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.		